

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET KÖZLÖNYE.

1879.

TIZENEGYEDIK ÉVFOLYAM.

SZERKESZTI:

GAMAUF VILMOS.

NYOMATOTT GÁMÁN J. ÖRÖKÖSEINÉL KOLOZSVÁRTT.

1879.

T A R T A L O M:

I. Szerkesztőségi közlemények.

Előfizetési felhívás 1879-re	1, 9
Tíz év után	3
Előfizetési felhívás 1880-ra	421, 429

II. Egyletek, közintézetek, kiállítások.

Erdélyi gazdasági egylet.	
Meghívás a közgyűlésre	49, 65, 73
Közgyűlési jegyzőkönyv 1879 mártius hó 12-éről	97
Választmányi ülés 1879 január hó 6. és 7-én	22
" " " február hó 5-én	53
" " " március hó 5-én	77
" " " " " 11-én.	85
" " " ápril hó 17-én	141
" " " május hó 5-én	173
" " " június hó 9-én	216
" " " július hó 7-én	254
" " " augustus hó 4-én	286
" " " september hó 1-én	313
" " " " " 29-én	345
" " " november hó 3-án	385
" " " december hó 1-én	415
Székes-fehérvári orsz. ipar-, termény és állatkiállítás.	
A székes-fehérvári kiállítás ügye	21
Egyleti felhívás a kiállítás ügyében	31
Gazdasági értekezlet Székes-Fehérvárott	38
Országos gazdaértekezlet programja	166
Az elnyert kitüntetések	232
Szeged elpusztulása és gyűjtés	86
Legfelsőbb kitüntetések a párisi világkiállítás alkalmából	109
Az álladalmi ménék szétosztásának határnapjai	37
Egyletünk tisztelgő küldöttsége a ministernél	49
Pályakérdés az emberi trágya értékesítése tárgyában	362
Kolos-monostori m. kir. gazd. tanintézet.	
Téli félév vizsgarendje	52
Pályázati hirdetés	182
Nyári félév vizsgarendje	230
Értesítés a betöltött ösztöndíjakról	313
A „Gazd. zsebnaptár“ pályázati cikke	78
Értesítés kísérleti magvak iránt	84
Déési gazd. kiállítás programja	116
" " " sorrendje	286
Sepsi-szent-györgyi vándorgyűlés és tárlat.	
Általános értesítés	230
Függelék ehhez	239
Értesítés és kérelem	243
Hivatalos emlékeztető	275
Vándorgyűlési tudnivalók	279, 286
A sepsi-szent-györgyi kiállítás. Gróf Schweinitz Gyula	283

Vaadorgyűlési napirend	291
Orsz. m. kertészeti egyesület.	
Déési vándorgyűlés programja	304

III. Havi emlékeztető és üzleti hetiszemle.

Január havi emlékeztető	1
Február havi emlékeztető	41
Üzleti hetiszemle február 8—15-éig	54
" " " 15—22-éig	62
Március havi emlékeztető	65
Üzleti hetiszemle február 22—március 1-éig	71
" " " március 1—8-áig	79
" " " " " 8—15-éig	87
" " " " " 15—22-éig	95
Ápril havi emlékeztető	105
Üzleti hetiszemle március 22—29-éig	111
" " " " " 29—ápril 5-éig	119
" " " " " ápril 5—12-éig	127
" " " " " ápril 12—19-éig	135
Május havi emlékeztető	137
Üzleti hetiszemle ápril 19—26-áig	142
" " " " " 26—május 3-ig	159
" " " " " május 3—10-éig	167
" " " " " " 10—17-éig	175
" " " " " " 17—24-éig	183
Június havi emlékeztető	185
Üzleti hetiszemle május 24—31-éig	191
" " " " " június 1—8-áig	201
" " " " " " 8—15-éig	209
" " " " " " 15—21-éig	217
Július havi emlékeztető	222
Üzleti hetiszemle június 21—28-áig	225
" " " " " " 28—július 5-éig	233
" " " " " " július 6—13-áig	240
" " " " " " " 13—20-áig	248
Augusztus havi emlékeztető	251
Üzleti hetiszemle július 20—27-éig	256
" " " " " " 27—augusztus 2-áig	263
" " " " " " aug. 2—9-éig	272
" " " " " " " 9—16-áig	280
" " " " " " " 16—23-áig	288
September havi emlékeztető	293
Üzleti hetiszemle aug. 23—30-áig	298
" " " " " " 30—sept. 6-áig	306
" " " " " " " sept 6—13-áig	314
" " " " " " " " 14—20-áig	322
October havi emlékeztető	325
Üzleti hetiszemle sept. 20—27-éig	330
" " " " " " " 27—october 3-áig	338
" " " " " " " " oct. 3—11-éig	346
" " " " " " " " " 11—18-áig	355
" " " " " " " " " " 18—25-éig	363
November havi emlékeztető	365

Miért előnyös ősszel tavaszi alá szántani? Erdélyi Károly . . . 318
 A kártékony férgek ellen. Keresztély Lajos 351
 Az öntözés sikere . . . 375
 A gabonaszákok tartóssá tételéről . . . 401
 Burgonyatermelési kísérlet. Rösztler Károly 405

3. Állattenyésztés és állatgyógyászat.

A téli takarmányozásról. Gálfi Sándor . . . 4
 Oláhország juhtenyésztése. Ebner Sándor . . . 11
 A fogarasi államménésnek 1879-ik évi párosítási terve 30
 A takarmány befolyása a sertéshus minőségére 30
 Magyar versenylovak győzelmei . . . 30
 A tenyészbénaságról. Tormay Béla . . . 33
 Az erdélyi törpe ló . . . 37
 Az 1878-ik évi kőbányai sertésüzlet . . . 47
 Bécsi marhavásár forgalma 1878 . . . 52
 Kolozsvári lóversenyea határnapla . . . 52
 A tőgylob S+y . . . 60
 Az első magyar gyapjmosó társulat . . . 70
 Különbélek az állattenyésztés köréből. Szentkirályi Ákos . . . 74
 A tenyészpikák istállózásáról. Berde Ferencz . . . 90
 Kanczák fedeztetéséről. Ebner Sándor . . . 92
 Méncsikók vásárlása . . . 94
 Mikor és miként lesz Erdélyben a szarvasmarha törzsnáj felállítva? Biró Géza . . . 106
 Lóhus fogyasztás Bécsben . . . 111
 Ujból marhavész . . . 110, 116
 A tordai szarvasmarhatelep . . . 116
 A kolozsvári lóversenyek programja . . . 125
 Értesítés az erdélyrési lótenyésztőkhez . . . 126
 Mikor és miként lesz Erdélyben a szarvasmarha törzsnáj felállítva? X. . . 139
 Miképen állunk szarvasmarha tenyésztésünkkel? Bene József . . . 161
 Óvszer a métely ellen. Tatór Lőrincz . . . 173
 Ministeri körirat a mételybetegség ügyében . . . 174
 A megnyílás. S+y . . . 181
 Minő viszonyok között ajánlható a juhtenyésztés vagy tartás? Erdélyi Károly . . . 189
 Lótenyésztési jutalomdíj-kiosztás Kolozsvárt. K. L . . . 207
 Abrakolhatjuk-e az igás lovakat tengerivel? . . . 223
 Egy vemhes tehén szenvedései. Bene József . . . 228
 A juhok muštrálásakor követendő irányelvek. Erdélyi Károly . . . 268
 Meddig lehet a tejelő tehenet haszonnal tartani? . . . 312
 Az 1879-iki fedeztetési idény eredménye . . . 354
 Mit kell szem előtt tartani a szarvasmarhák takarmányozásánál? Erdélyi Károly . . . 413
 A sámsondi állatkiállítás -- a. 423
 Rendelet a sertés behozatal ügyében . . . 425
 A lovak téli vasalásáról. S+y . . . 430
 A szarvasmarha táplálásáról. Erdélyi Károly 432

4. Erdészet és faültetés.

Az erdélyi törvényhozás és közigazgatás erdőügyi intézkedéseinek rövid története Jakab Elek . . . 13, 19
 A vágatási időnek befolyása a fának tartósságára. Ebner Sándor . . . 27
 A magyar államerdők költségvetése 1879-re . . . 38
 Az országos erdészeti közgyűlés . . . 124

Erdészeti közgyűlési szakkérdések . . . 190
 Az édes gesztenye. Ebner Sándor. . . . 304

5. Kertészet, méhészet és selymészet.

Gyümölcsstenyésztésünk érdekében Villási Pál 18
 Az october havi gyümölcskiállítás Medgyesen. D. 28
 Különbéle méhészkedési módszerekről . . . 28
 Az egyesült államok gyümölcsészete . . . 39
 A gyümölcs forgalmáról 45
 A hernyózásról. Tóth Tamás 70
 Pár szó az erdélyi gazdasági egylet kertészeti és szőlészeti telepeiről. Senkovicz Márton . . . 73
 Eleven sövény vagy kerítésről. Tatór Lőrincz 83
 Nehány szó a gyümölcsészeti fajok értékéről D. 108
 Miképen tehet szert a földmivelő is, ki csak közönséges kaptárakkal méhészkedik, szép mézes lépekre 108
 Gyümölcsmagvetésünk megóvása az egérkártól 110
 Felhívás orsz. méhészeti egyesület alakítására . 117
 Külön fajnak tartjuk-e a Narancs pepint a Blenheim pepintől? s tud-e valaki a schönbrunni renet létezéséről vagy sem? Bereczki Máté . . . 178
 A káposztaözöndék 182
 Egy adat a gyümölcsfaneveléshez 199
 A földi giliszta. Ebner Sándor 200
 Az orsz. m. kertészeti egyesület alakulása Székes-Fehérvárt 207
 Felelet azon felvetett kérdésekre: „Külön fajnak tartjuk-e a narancs peppint a Blenheim peppintől?” s tud-e valaki a schönbrunni Reinette létezéséről vagy sem? Brassai József 252
 Még egyszer a narancs pepinről, Blenheim pepin és a schönbrunni renetről. Bereczki Máté . . . 276
 Idősebb gyümölcsfák átoltása 279
 Gyümölcsészetünk büszkesége és teendői . . . 302
 A gyümölcsfák trágyázása. K. L. 310
 Az orsz. magyar kertészeti egyesületről. Szabó Samu 318, 226
 Még egy pár szó a Blenheim pepin stb.-hez. Brassai József 320
 Beszterczevidéki körut. Fekete Pál . . . 335, 344
 Még egy pár szó az Orange peppinről. Bereczki Máté 336
 Az erdélyi gazdasági egylet kertészeti szakosztályának működése Szentgyörgyi Lajos . . . 360, 409
 Termelési verseny Mauthnernél 362
 Gyümölcspár. Villási Pál 378
 Szer a nyulragás ellen 424

6. Szőlészet és borászat.

A nemzetközi phylloxera-egyezmény 5
 Milyen bort természetesen az erdélyi gazda? Gróf Teleky Gusztáv 17
 Penészszag eltávolítása a boros hordókból . . . 30
 Az 1878-iki szüretéről 38
 A palaczkos borokról. W. 43
 A nemzetközi ampelographiai bizottság budapesti ülése 46
 Miért vakosodik meg a szőlő fája? Tóth Tamás 52
 A cement-bortartókról 61
 Minő bort isznak néha a — bécsiek? 62
 Hazai szőlőfajaink megismerése érdekében. Dr. Wolff Gyula 68
 Valami a szőlőkarókról. Molnár Lajos . . . 91

A szőlőtörköly haszna. Rösztler Károly . . .	92
Az erdélyi pincze-egylet közgyűlése. R. t. . .	177
Szőlőművelés. Szentgyörgyi József . . .	182
Erdélyi boraink szereplése a párisi közkiállításon.	
Gamauf Vilmos . . . 193, 203, 211,	219
Magfaválogatás a szőlőnél. Emlékeztető . . .	198
A nemzetközi szőlőtermelési congressus programja . . .	224
Junius és juliushavi teendők a szőlőben. Benkő	
Ferencz . . .	236
Jelentés a székes-fehérvári orsz. kiállítás szesz-	
italokat tartalmazó csoportjáról. Fromm Antal . . .	237
Répa contra szőlő . . .	261
A bécsi borászati congressus és kiállítás . . .	261
Észrevételek az érmelléki kerület tőkés mivélé-	
sére nézve. Fekete Pál . . .	269
Ertesítés a brassói borkiállítás ügyében . . .	270
Egy új szőlőbetegség Kolozsvár és Torda kör-	
nyékén (ábrával). Dr. Mika Károly . . .	294
Szőlészetiünk a nagyvárad kiállításon . . .	297
Anglia borpiacza . . .	297
A nemzetközi szőlőismeii bizottság működése.	
Gamauf Vilmos . . .	327
A phylloxera Erdélyben van! . . .	329
Az ampelographiai congressus tokaji kirándu-	
lása. W. . .	333
A bécsi borászati congressus. Gamauf Vilmos . . .	334
A phylloxeráról . . .	338
Piros borok készítése. Paget János . . .	343
A phylloxera tárgyában összehívott enquete . . .	350
Hegyaljai szüret . . .	353
Szüret Kolozsvárt. Csulak Dániel és Sza-	
kács Péter . . .	361
Szüret Tordán. —ff. . .	370
Szüreti tudósítás Medgyesről. D. . .	378
A szent-gericzei szüretéről. T. Á. . .	393
Vörös borok hamisításáról. Dr. Hintz György . . .	407
Az én idei szüretem. Paget János . . .	431
7. Háztartás.	
Amerikai szabadalmazott fészektojás . . .	30
Szabályok a zsir eltartására nézve . . .	39
Szer a száraz fa rothadása ellen. K. L. . . .	62
Haszon a tyukászatból. (Gallus). . . .	76
Biztos szer a moly ellen	208
A költéshez	223
Tejoltó készítése	270

Hogy lehet megvédeni a szivatós kutat a befa-	
gyástól	394
Foltok eltávolítására szolgáló szerek	406
A tyuk téli tojásának előmozdítása	417
Házi szárnyasaink óla	424
Hogy szennyeződik be a kutak vize	434
Óvszer a rozsdá ellen	443

V. Könyvismertetések.

Gazdasági zsebnaptár 1879 (Kodolányi). Jegy-	
zék-napló gazdák számára 1879 (Wagner). „Magyar	
Polgár“ nagy naptára 1879	7
Gazdasági könyvviteli naptár 1879-re (Kodolányi) . . .	39
Borászatunk reformjai (Gyürki Antal)	254
Uj naptárak 1880-ra	346
Kodolányi Antal gazd. zsebnaptára 1880-ra	394

VI. Vidéki gazdasági tudósítások és vásárok.

Apanagyfalu	54, 142, 208, 279, 378
Bányabükk	71
Baróth	54, 175, 297
Cserhalomtáj	54, 224, 248, 263
Csik-Szereda	166
Czelna	279
Dicsőszentmárton	95, 248, 354, 386
Egerpatak	134, 233, 271
Felső-Rákos	23, 54, 134, 224, 271, 363, 304
Galacz	240, 378
Gyergyó-Alfalu	166, 248
Hátszegvidéke	79, 191, 200, 287, 401
Homoród-Oklánd	134, 183
Ilyefalva	330, 354, 370
Kis-Akna	217, 271
Kolozsvári orsz. vásárok	28, 86, 208
Kolosmonostori juhvásár	158
Magyar-Csesztve	386
Magyar-Igen	201
Mocs	79, 135, 263, 370
Nagy-Doba	417
Rodna	94, 158, 240, 354
Sepsiszentgyörgy	134, 216, 279
Szék	119, 232, 297, 386
Székely-Udvarhely	417
Szent-Mihály	79, 134, 201, 288, 303, 354
Zabola	134, 272

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden pénteken egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 2 frttal fizethetnek elő, féléves előfizetés el nem fogadtatik.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értékküldemények az

ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ,
a lap szellemi részét illető közlemények az
ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ
czimzendők.

A hirdetési díjazabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök **Paget János; Berde Áron, Szabó Sámuel, Szentgyörgyi József, Vörös Sándor,**
felelős szerkesztő: **Gamauf Vilmos.**

Tartalom: Előfizetési felhívás. — Havi emlékeztető. Január. — Tíz év után . . . — A téli takarmányozásról, Gálfi Sándor. — A nemzetköz. phylloxera-egyezmény. — Gazdasági lapirodalmunk 1879 elején. — Naptáriródlalom. — Személyi hír. — Meghívás. — Piaczi árak. — Hirdetések. —

Előfizetési felhívás

az „Erdélyi Gazda“ 1879-iki évfolyamára.

Az „Erdélyi Gazda“ ára egész évre csak 2 forint; féléves előfizetéseket nem fogadunk el.

Lapunk terjesztése érdekében fáradozó szíves gyűjtőknek, 10 egyszerre beküldött előfizető után, egy tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

 Olcsó hirdetési rovatunkat — melynek árai 1879 januárhó 1-étől tetemesen le lettek szállítva — ajánljuk az eladók és vevők szives figyelmébe.

A szerkesztőség.

Havi emlékeztető.

Január.

Ház és udvar. A magtári gabonakészletek forgatása olyankor teljesítendő, midőn zivataros időben, a cselédség külső munkát nem végezhet; ugyanakkor rostáltatunk, seprűt köttetünk, vagy számfát nagyoltatunk.

A jégvermek jéggel töltetnek meg.

Ákácfa-mag ez időben sikeresen szedhető.

Az épületek és falak mellől a havat ellapátoljuk és a laposabb háztetőkről lehányjuk.

Széna- szalma- polyvakazalokon varjut nem kell tűrni.

Mult hónapban netán elmaradt nádvágas sietősen bevégezendő.

Szerszám- és épületfát, a bognárok és ácsok számára, levágatjuk.

Cselédváltozások miatt minden eszközt pontosan leltározzunk, az új cselédek szigorú rendhez szoktatandók. Tüzi- és fűtőanyagokat takarékosan szolgáltatjuk ki.

Szántó föld. A fagy és hó miatt minden mívelési munka szünetel; az egész igrás erőt a trágyakészlet kihordására fordítjuk.

A trágya szaporítása lögondjaink közé tartozik. Az újonnan származott istállóli ganéjt trágyadombra rakatjuk; csak keletően megért trágyát kell kihordani.

Lágy időben szántás, árokásás folytatandó. Olvadás esetében a vízbarázdák kijavitandók, a hó- és esővíz lebecsátandó, nehogy a vetések a meggyült víz alatt kivesszenek.

Kemény fagy idején, ősszel megbokrosodott buza és rozsvetéseken birkát legeltethetünk; buján fejlett repcevetésnek sem árt, ha birka vagy gulyabeli marha megtapossa, midőn a fagyos talajt nagyobb hó takarja. A meddő sertések is hasznosul járhatnak a repcén.

A rétek és kaszálókon felültrágyázásnál egyéb teendő nincs. A még gyűjtött hamut, még a kilugzottat is, a rétekre hordjuk ki. Felül hintendő réti trágya-anyagot képez még a korom, márga, iszapföld, televény és vegytrágya. A felültrágyázott kaszáló az idő kinyitával okvetlenül megfogasolandó.

Gyengébb vagy elvényt luczernásokat érett, apró ganajjal felültrágyázzunk.

Állattenyésztés. Az istállók szellőztetése, a származott trágya rendes kihordása, lögondjaink közé tartozik. Munkában megizzadt igrás állatokat minden léghuzamtól, meghűléstől védelmeznünk kell.

Minden itatás után a vályából a viz kibocsátandó, de ha mégis belefagyna, akkor itatás előtt a jeget felvágatjuk, nehogy az állat jeges vizet igyék és megbetegedjék.

Rendes só adagról gondoskodunk.

Tiszta, száraz fekhely, kefézés, vakarás, általában a bőrnek tisztántartása, az állati egészség fenntartására mulhatlanul szükséges.

A leborjuzandó és leborjuzott tehének a tejelés előmozdítása végett, ha lehet gumófelekkel (répa, burgonya sat.) és zamatos szénával élelmeztenek. A gulyások szemmel tartandók nehogy a borjuk elől ellejjen a tejet.

Hideg időben csekélyebb tápértékkel bíró szalma és polyvalfélék megéltethetők. A fejős tehének azonban kevés szénát és ha lehetséges szecskával, polyvával fillesztett apróra vágott gumókat (répát, helyenként burgonyát) kapnak.

A ménésbeli lovak apró szalmát zab pótlékkal kapjanak. Vemhes kanczák és csikók különös kedvezményben részesülnek; utóbbiak kevés sárga- vagy burgundi répa mellett jó egészségnek örvendenek.

Göbölgyök hizlalása, miután e hónap végén a gumók fogy-
nak, árpa- vagy törökbuza darával folytatandó.

Sertés fiáztató ketreczeket rendbe hozva szalmával behint-
jük és a koczákat fiázás előtt 10—14 nappal beszoktatjuk.

Hízó sertéseknek, ha étvágyuk vész, kevés apróra vágott
nyers hus nyújtandó.

A juhok, bár álláson esznek, mégis miután az egészség
fenntartásához mozgás szükséges, mindennap rövidebb
hosszabb ideig járjanak, keresgéljenek száraz avart, kórót, stb.
De ha enni valót nem találnak is, a megsétáltatás épen oly
szükségs, mint annak idejében a nyugvás.

A szarvas házi állatok oljai legyenek elég tágasak, me-
legek; vályujokba töltünk meleg vizet és minthogy a kapará-
szásból meg nem élnek, segítük őket hulladékkal, törökbuza-
val, zabbal.

Szőlő. Ujjonnan beállítandó szőlőknek a helyet rigolozzuk, még pedig:
pihent szűz földet 70 centiméternyire (2 láb), a melyben már
régebben is szőlő volt 1 méternyire (3 láb), megforgatjuk úgy,
hogy a földnek régi elsoványodott felszine a kiásott ároknak
mindig fenekére essék, a fenékről pedig a felszínre jusson,
mert a meternyi mélységből felhozott föld csak akkor lesz al-
kalmas a növény táplálására, ha azt a levegő és víz hatása
feloldotta és megtermékenyítette. Ha a holt föld ismét a mély-
ségbe jutna, haszontalan munkát végeztünk volna, elzárván azt
a levegő, víz és fagy előkészítő befolyásától. A trágyahordás
is most előnnyel végezhető, a trágyázást azonban hagyjuk ta-
vaszra, mikor az első kápat adjuk a szőlőnek, ekkor a trágya
mindjárt kellőleg be is tetedik földdel és hatása a kimelegedő
talajban sokkal nagyobb, mint lett volna télen. Trágyázásra,
legjobb a félig evődött és nem korhadó trágya; ez utóbbit csak
ültetésnél használjuk.

Pincze. A pinczében folytatattik az új boroknak decemberben meg-
kezdett dajkálása, le kell azokat most seprőjokről huzni, habár
zavarsok volnának is, annál hamarabb tisztulnak majd meg.
Ezen első lehuzásnál mennél több levegőt kapjon az ifju bor,
azért bocsássuk a csapaljába és szűrőszögessük a sajtárral foly-
tonosan; a levegő élenyíti a bornak még durva alkotászeit és
gyorsítja az érést. Az egészséges bort sem egyszer, sem
m á s s z o r k é n e z n i n e m s z a b a d, régi szokás ugyan,
de ros is, legkisebb javára sincs a bornak, a beteg boroknál
is csak okkal móddal a maga helyén alkalmazzuk. A borseprőt
nem kell a pálinkafőzőnek adni, hanem gondosan meggyújtve
erős szőrzacsókban kiszajtolni; 1 hectoliter (mintegy 9 veder)
seprő, ad 75—80 liter (52—56 kupa) bort, míg pálinkát leg-
fennebb 8—10 litert (5—7 kopat). A zsákokban visszamaradt
pogácsákat megszáritva jó pénzért megveszik a borkőgyárosok.
Januártól decemberig első és főregula a pinczében a
tisztaság és a rendes feltöltögetés!

Gyümölcsös. A tavasszal kiültetendő fák számára a gödrök ásása, ha
a föld nagyon megfagyva nincs, folytatni lehet, hogy a téli
fagy és levegő hatása a kiásott földet porhanyítsa. A hernyó-
fészkeket mulhatlanul le kell szedetni és ezen munkát mind-
addig folytatni, míg a fák egészen megtisztulnak. A hernyó-
fészkeket azonban nemcsak gyümölcsfákról kell leszedetni, ha-
nem ha a gyümölcsös eleven sövényekkel lenne kerítve innen
is el kell pusztítani, különben tavasszal a kikelt hernyók az
élő sövényről a gyümölcsfákra mennek át. A leszedett hernyó
fészkeket gondosan össze kell gyűjteni és elégetni, ha ezt el-
mulasztjuk, fűradságos munkánk mit sem ér. A gyümölcsös
kerítését jó karban kell tartani, hogy a kártékony állatok be-
jutását akadályozzuk. A pinczékben elrakott gyümölcsök válo-
gatása folytatandó, az elromlottak eltávolítandók.

Faiskola. A tavasszal beültetendő faiskola földje 66—100 ctm. (2—
3') mélyre rigoloztatik, hogy a téli fagy a földet porhanyítsa;
ha a föld trágyázást kíván, azt el ne mulasszuk. Jegy táblák
(cinkusok) készíttetnek; ha a régi faiskolában cinkusok hiá-
nyoznának, utánpótolni el ne mulasszuk. Szép napfényes idő-
ben oltógalyakat kell szedetni és azokat árnyékos helyen föld-
be takarni. A szükséges oltógalyakat most kell megrendelni,
hogy pontos időre megérkezessenek.

Konyhakert. Ha a föld nincs megfagyva, az ásás, a mennyiben öszsel
be nem fejeztetett, folytatandó. A tavasszal beállítandó új
spárga ültetvény földje jó mélyen rigoloztatik és trágyázatik. A
compost trágyadombok átforgattatnak; a nagyon érett vagy
épen földde vált compostot meg kell rostáltatni és a fagy be-
hatásának kitenni, hogy a benae fészkelő rovarok és rovarál-
czák elpusztuljanak. Ugorka, dinnye, paszuly, hónapos retek,
salata, kárfiol, karalábénak korai termesztésére melegágyak ké-
szíttetnek. A használatra és mának eltett káposzta és gyöknö-
vényeket a rothadástól óvni kell. A magvak leltározása végre-
hajtandó, a hiányzókat kellő időben be kell szerezni; a régi
magvak csiraképességét pedig próba alá kell vetni. A kerti
eszközök és szerszámok kijavíttatnak, a hiányzókat beszereztet-
nek, szalmagyékonyeket fonatunk, jegy táblákat és karókat ké-
szíttetünk.

Diszkert. A diszcserje ültetvények visszavágandók és a szükséghez
képest ritkítandók. A kényesebb diszcserjék és rózsák oltását
melegágyak és üvegházakban megkezdjük. A melegebb üveg-
házakban fuchsia, vanillia, pelargonja, lantana, uj-hollandi nő-
vények stbi dugványozása megkezdetik. A virágokról az elszá-
radt galyakat és leveleket szorgalmasan tisztogatjuk. A vermek-
ben telelő virágoknak szép napfényes időben friss levegőt adunk
és a rothadt és száradt levelektől gondosan megtisztítjuk s az
egerektől védelmezzük. Olyan diszcserjéket és virágos növé-
nyeket, melyeket korán akarunk virágoztatni, üvegházakba he-
lyezünk, ilyenek pl. a syringa, weigelia, deutcia, jaczint, tui-
pán, crocus, narcissus, gyöngyvirág stb.

Méhészet. A méhek ápolása ezen hónapban csupán a kaptárok (ka-
sok) gondos felügyeletében áll, különösen halálos ellenségeik,
egér és hideg ellen kell őket védeni. A lég hőmérséke teljes-
séggel ne szálljon a 0 ponton alul, sőt 2—6 fok meleg közt
váltakozzék. A méhek téli szállásának levegője lehetőleg tiszta,
penészmentes és egyformán meleg és csendes legyen, mint p.
o. száraz, jó pinczé, vagy gondosan e célra készült veremé.
A méhek téli álmuk alatt lehető csendet kívánnak, azért egy
és más bajait kivülről vizsgáljuk, de belülről ne háborgassuk.
A világozást is teljesen meg kell tőlük vonnunk, a mi, ha
szabadban vagyunk kénytelenek teletetni, — mely teletetés
kisebb-nagyobb mérvben mindig veszéllyel jár, — legezésze-
rűbben gyékénytakaró vagy más effélével történhetik, mely
egyszersmint melegítőül is szotgál. Az egérfogók közül csak
olyanokat használunk, melyek zajjal, zajlással nem járnak. A
szükséges kaptárokat és méhészeti eszközöket most szerezzük
be, a hiányosoknak javításáról gondoskodjunk. Őrizkedjünk mé-
heinket e hóban, — ha mégis kénytelenek volnánk künn te-
letetni és ha még oly kedvezőnek látszik is az idő — száre-
ra bocsátani, mert egy rögtön jöhető éjszaki szél roppant kárt
okozhatna bennük. Ha méheink különben csendesen telettek,
még januárban nem félhetünk, hogy ürülékük miatt bajok le-
hetne, más ok pedig sohasem sürgeti méheinknek ilyen idő-
tájban való kirepülését.

Erdészet. F ő h a s z n á l a t. Az épületfának kivontatása és lecsusza-
tása folytatattik; ott, hol a fa szárazon szállíttatik, a fagyott
utak segélyével a fa az erdőből kihordatik. A szálfának vizen
szállításához szükséges guzsokot és szereket előkészítjük és a
szálfának a bekötő helyeken való célszerű elhelyezésére kü-
lönös gondot fordítunk. A tűzifa lecsuszátása szintén foly; en-

nek a száraz vagy vízi utakhoz való szállítását lehető erélylyel üzzük. Mellékhasználat: A makkoltatás folytatandó, a behajtott sertések száma ellenőrizendő. Erdővédelem. Az erdőt különösen a falopások ellen védjük és ügyeljünk, hogy az erdővédek az erdei utakat gyakran bejárják. Erdőmivelés terén e hónapban erdélyi országrészünkben fontosabb teendő nem fordul elő. Vadászat. A hó első felében őzbakot lőhetünk; -ruczát, fenyőmadarat és husos rigót egész hónapon át foghatunk, a kártékony vadat ilyenkor sikerrel üldözhetjük. Az általános vadászat e hó végével megszűnik. —

Tíz év után

Most, midőn lapunk jelen számával a tizenegyedik évfolyamba lép, tán nem lesz érdektelen annak eddigi pályafutását röviden és tárgyilagosan vázolni!

Az „erdélyi gazdasági egyesület“ alakulását az 1844-ik évre vihetjük ugyan vissza, azonban, a kezdet nehézségeivel küzdve, szóba sem jöhetett még, hogy külön organum hirdesse a gazdasági haladás üdvös tanát; de alapítók már akkor is érdeme szerint méltányolták a népszerű szakirodalom jótékony befolyását és a magyarországi „Mezei naptárt“ osztogatták ki díjtalanul száz meg száz példányban.

Jött a szabadság viharos éve, mely ledöntve a százados intézmények ősi terebélyes fáját, természetesen zsenge csemeténket sem kímélhette meg, — jött utánna a siri csend, a reakció szomorú korszaka és csakis 1854-ben sikerült felejthetetlen nagy hazánkfánának, Gróf Mikó Imrének, az erdélyi gazdasági egyesületet ismét új életre kelteni!

Az első két évben egyesületünk a maga tagjaival az „Évlapok“ útján közlekedett, melyeket 1856-on kezdve a „Havi füzetek“ váltottak fel, itt a rendes hivatalos közlések mellett egyes jeleseink kiválóbb dolgozatainak is nyílt kellő tér; míg 1867 junius havában a havi füzetek is megszűntek.

Az igazgató választmányának régóta kedvencz eszméje volt, hogy külön egyleti szakközlönyt indít, e szándék most teljesedéséhez közeledett! Az 1868 december 6-iki ülésen megállapított tervet a jövő év február 17-iki napján tartott közgyűlés is elfogadta s így a földmivelési ministerium tetemes pénzségélyével gyámolítva az „Erdélyi Gazda“ első száma 1869 april hó 15-én napvilágot látott! Mint lapfelügyelő bizottság Paget János elnökle alatt Báró Huszár Sándor, Kócsi Károly (ki két év múlva elhunyt), Mina János és Szentgyörgyi József tagtársak működtek; szerkesztők Timár Károly, akkori titkár és Szabó Sámuel voltak. Az 1869-ik évben 18 szám lett kiadva, a lap havonta kétszer (a hó közepén és végén) jelent meg 1 — 1 1/2 ivnyi terjedelemmel, ára e csonka évre egyleti tagoknak 1 frtal, nem tagoknak 1 frt 60 krral számított. Kedvező találkozásnak mondható, hogy a kolosmonostori m. kir. gazd. tanintézet alapításának munkálatai a lap megindításával összeestek, mert az intézet derék tanári karától az „Erdélyi gazda“ erős szellemi támogatást várt és nyert.

A második évben a rendes 24 szám jelent meg 1, illetoleg 2 frt előfizetési ár mellett; az egyesület tagjaiba helyezett remény azonban nem teljesült, mert azoknak alig negyedrésze

hordatta a lapot. A lapfelügyelő bizottságba a kolos-monostori igazgató Kodolányi Antal lett beválasztva, benne az ügy fáradhatatlan előharczost nyert; a szerkesztőség kebelében sok volt a személyváltozás, miután a titkárok (kik ex offio voltak társ-szerkesztők) egymás után távoztak. Így a 12. számig még Timár Károly, a 13. és 14-nél Walter Lajos, 15—24 számig pedig Farkas Albert működött, mindig a Szabó Sámuel avatott vezetése mellett, a lap rendes terjedelme ekkor 1 1/2 iv volt.

Az 1871-ik évben árfelemeléssel találkozunk: a tag 2, a nem tag 4 frtot fizetett, — valljuk meg, hogy a pártolás ennek következtében egy oseppe sem gyarapodott. Minden egyéb változatlanul maradt, de Szabó Sámuel ez évben egyedül viselte a szerkesztés nehéz gondjait.

Az 1872-ik évből azon nevezetes és közvetlenül az árfelemelés után kétszeresen meglepő újítást jelezhetjük, hogy a lap a tagoknak díjtalanul küldetett meg, előfizetési ára maradt a régi. Az igazgató választmány a szerkesztést egyleti titkár, Gamauf Vilmosra ruházván át, Szabó Sámuel halás elismerése mellett és hogy avatott tanácsát az „Erdélyi Gazda“nak továbbra is biztosítsa, egyhangulag a lapfelügyelő bizottság tagjává választá.

A bécsi világkiállítás évében az „Erdélyi gazda“ heti lap pá változott át, a tagsági kedvezmény és a régi ár fenntartása mellett! Egyszeremint minden szakmára külön referens, főmunkatársul pedig Vörös Sándor lett megnyerve, ki míg a titkár-szerkesztő a kiállításnál volt elfoglalva, a lapot önállóan vezette s annak érdekességét buzgó munkálkodásával nagyban emelte. Mintán a lapot illető változtatás csak az 1873 január-hó 11-iki ülésen lett eldöntve, csak 50 szám jelenhetett meg 1 — 1 ivnyi terjedelemmel.

A következő három év meglehetősen egyhanguságban folyt le; de a lapfelügyelő bizottság érzékeny veszteséget szenvedett, egyszer Kodolányi Antal eltávózása (1875-ben), továbbá és súlyosabbat az egyesületünk körül oly sok érdemet szerzett Nagy Ferencz elhunytá által (1876.).

Az 1877-ik év lapunk történetében nevezetes helyet foglal el: ekkor lett elhatározva az eddigi, nem eléggé határozott irány felhagyása s az „Erdélyi gazda“ tartalmának lehető és rendszeres népszerűsítése! A lapfelügyelők helyébe közvetlen befolyást gyakorló szerkesztő bizottság lett felvéve, melynek tagjai: Paget János elnök, Berde Áron, Szabó Sámuel, Szentgyörgyi József és Vörös Sándor ma is odaadó önzetlenséggel fáradoznak.

Egyesületünk azonban még evvel sem elégedett meg és hogy a szellemileg mindenki által megközelíthető „Erdélyi gazdát“ anyagilag is épen olyan könnyen hozzáférhetővé tegye: 1878-tól kezdve a lap egész évi előfizetési árát két forintra szállította le. . . .

A közelmúlt mozzanatai mindnyájunknak friss emlékezetében vannak: a Párisba kiküldött szerkesztőt tíz hónapon át Szabó Sámuel helyettesítette, oly lelkiismeretes buzgalom és kipróbált szakavatottsággal, mely nemcsak a távollévt, de kétségkívül a t. olvasóközönséget is halás elismerésre kötelezte

A nmlgu ministerium segélyezése évről-évre szakadatlanul folyt és ha e magas támogatás egyrészt legbensőbb köszönetünkre érdemes; — másrészt valóban elszomorító tény, hogy erdélyi országrészünk még hosszú tíz év alatt sem bírta önállóvá tenni ezen egyetlen gazdasági lapját! . . .

Akarjuk hinni, hogy a most kezdődő új korszaknak, a második évtizednek van fenntartva e rég óhajtott siker s ez édes reményben minden szives olvasójának tiszta szivéből

boldog új évet kíván

a szerkesztő.

A téli takarmányozásról.

Most, midőn a tél beállott, nem tartjuk feleslegesnek a téli takarmányozásról általánosságban néhány ismert szabályt a gazdaközönségnek emlékeztetésére idézni.

Minden jóra való gazdának — mielőtt a téli takarmányozást megkezdene — kötelessége: számotvetni az iránt, hogy mennyi takarmánnyal rendelkezik és azt állatai számára képest miképpen kell beosztania, hogy a hosszú zordon télen állatait jól telettesse ki, mert éghajlatunk alatt a tél rendszeresen fél-estendeig tart, míg a luczernások és legelők új táplálékot adnak.

Sajnos, hogy ilyen számvetés és beosztás igen sok helytt vagy épen nem, vagy csak nagyon hiányosan történik; ebből pedig az állattenyésztésre fölszámíthatlan hátrány következik.

A ki nincs tisztában azzal, hogy mennyi téli takarmánya van, az azt sem tudhatja, meddig éri ki készletével és innen van aztán rendszeren az, hogy a takarmányt kezdetben sok helytt igen pazarul fogyasztják és később, tél végén, midőn a tavasz nehezen köszönt be, oly szükön kell azzal bánni, hogy a szegény állat fenntartó táplálékát is alig kapja meg, minnek az a következménye, hogy úgy az igavonó és haszonhajtó, mint a növendék állatok teljesen elcsatnyulnak.

Ilyen káros visszasság elhárítása csak úgy eszközölhető, ha a gazda — még mielőtt a rendszeres téli takarmányozás beállana — számba veszi: hány szekér vagy mázsa szénája, szalmája, sarjuja, mennyi répája vagy egyéb takarmánya van, hány darab kitelelendő nagy és fiatal marhája van, mekkora a tejelő, hízó és igás állomány és ezeknek mi legyen egy napi szükséglete?

Néhány órai figyelmes vizsgálat fáradságába kerül az egész számbavétel, de aztán, ha ez megtörtént — a gazdaságnak és igazgatásnak rend, biztosság és nyugalom áll bé.

A takarmánykészlet súlyának meghatározásánál számítási kulcsul vehető a köbláb vagy köbméter. Egy köbláb összenyomult széna 4—5 fontot híz. Egy közepes szekér szénából 10 fontos portiót 100-at lehet kötni, 100 portió széna felkötéséért 15—16 krt. lehet fizetni. A sarjut szalmával vegyítve rázotta kell alakítani.

Az állatok takarmányozásánál meg kell különböztetni az u. n. fenntartó és termelő táplálékot.

A fenntartó táplálék fogalmi meghatározása W e c k e r l i n szerint lényegileg az, hogy az élet fenntartására vagyis az állat

életére bizonyos mennyiségű tápanyag szükséges és e tápanyagot nevezik éltető, fenntartó tápláléknak. Ez a mennyiség igen különböző az állat kora, nagysága, vagyis annak elősulya szerint. Tudományos kísérletek azt tanítják, hogy egy állatnak 100 font elősúlyára naponta $1\frac{2}{3}$ font széna-érték vagyis az állat összes elősúlyának $\frac{1}{60}$ -ad része számítandó. A mi takarmány pedig ezen felül adatik az állatnak, az a termelő táplálék, vagyis azon tápanyag, melyből hús, zsír, tej, igaerő, gyapju stb. képződik. A csupán fenntartó táplálék az állatot mindig ugyanazon állapotba tartja, de hasznot nem hajt.

Az állatok etetésénél különös etetési szabályokat kell mindig szem előtt tartani; ily szabályok követése nélkül — bármily bőven lehet takarmányunk — mégsem lesznek soha szép és haszonhajtó állataink.

E szabályok következők:

1. Etetésnél mindig a legszigorubb rendnek és tisztaságnak kell uralkodnia, az adagolás mindig ugyanazon meghatározott időben úgy intézendő, nehogy az, most igen pazarul, majd igen hiányosan történjék. A jászlok, étető valuk, saraglyák minden etetés előtt kitisztítandók. A régi közmondás: „jó rend és tisztaság már féltáplálék” mindig igazmondásnak marad.

2. Az állat eleibe nem kell egyszerre sok takarmányt gyúrni, mivel az azt evésközben lehetével fölmelegíti, habzó nyállal elnedvesíti s azután nem eszi meg. Rendes apró adagokban kell etetni.

3. Igás állatnak nem jó az igen sok olajat tartalmazó takarmány, mivel az ilyentől elhizik és izmai elgyöngülnek.

4. Igavonó állatnak munka után nem tanácsos azonnal ennie adni, mert ilyenkor a test igen izgatott és a belsőszervezet hevült állapotban lévén, a mohón evő állat nem bírja táplálékát kellőleg megemészteni, sőt az emésztetlenül menvén át vérbe — okozója lehet számtalan betegségnek.

5. Növendék állat csakis jó és elegendő táplálék mellett fejlődhet ki teljesen; ellenkezőleg sovány tartással nem nyulnak ki eléggé az inak, nem bővülnek ki kellőleg a véredények és így a fiatal állat soha sem juthat kívánt erőre. A híres Bous-singault azt tanácsolja, hogy erős növényben levő fiatal állatnak meszes és phosphor, meg légenyirtalmu növényi tápanyagokat kell adni, melyekből csont és hús képződjék, azonban nem tulságos mennyiségben, nehogy a csontrendszer kifejlődésének igen kedvezve, egyéb szervi alkatrészeknek ártalmára legyünk.

6. Terhes munkaidőben több és táplálóbb takarmányt kell adnunk az igás állatoknak és azokat pihenésük alatt nyugalmukban soha sem szabad háborgatni, mert a nyugalom jó élet mellett is fontos tényezője az erő kifejlődésének.

7. A mi az állati tápanyag térfogatának meghatározását illeti, e tekintetben ismernünk kell a legnagyobb takarmány térfogatot, mennyit az állat magába vehet és a legkevesebbet, mennyivel az emésztési tömlő megtelik és a mennyi az emésztési tevékenység normalis fenntartására a legkisebb mérvben kívánatos. Legnagyobb terfogatuak a széna-, szalmafélék és a

leveles takarmányok és ezek töltik ki leginkább a táptömlőt. Legkisebb teriméjük az olajpogácsa, szemesgabna, kása, gumotakarmányok és a répa. Midőn állatainkat ez utóbbi tömött tápanyagokkal tartjuk, ezek mellett szükséges még valamely szalmás vagy leveles takarmányt is adnunk, hogy a gyomor kellőleg megteljen.

A nagy térfogatu tápanyagokból a legnagyobb mennyiség, mit egy állat 24 óra alatt magába vehet és sikeresen feldolgozhat: szarvasmarhánál 30—40 font széna vagy 120—125 font zöldtakarmány; lónál 25—30 font széna vagy 100—120 font zöldtakarmány; juhnál 4—4½ font széna vagy 12—15 font nyerstakarmányra tehető. Midőn állatainkat kizárólag terjedelmes takarmányra fogjuk, azonnal meg kell vizsgálunk, vajjon a nagy terjedelemben megvan-e a kellő táperő? ha nincs meg, abrakkal kell azt pótolni.

Hogy a terjedelmes takarmányokból mekkora legyen az állatnak adható legkisebb mennyiség, azt nem lehet meghatározni, lehet az adagolást lepassztani a meddig az ember akarja, akár a kiéheztetésig; ámde támpont gyanánt a tápsikert kell tekintenünk; takarmányozásnál általában mindig a táperőt tartjuk határozónak.

Még megkívánom jegyezni: hogy a lehető legkevesebb abrakolás mellett egy lónak 18—20, szarvasmarhának 20—25, juhnak 2—4 font széna- szalmatakarmanyt kell adni; míg a legnagyobb abrakolás mellett lónak 4—5, szarvasmarhának 5—6, juhnak ½ font száraz széna elegendő tápanyagot ad. Leghelyesebb etetési rendszer azonban az, ha közepes abrakolás mellett a ló 8, a szarvasmarha 10, a juh 1½ font terjedelmes takarmányt p. o. szénát kap naponta.

Továbbá figyelemben tartandó az állatok itatása is.

A tápanyagok száraz és vztartalmu részei között való helyes arányt itatás által kell fenntartanunk. E tekintetben határozó: az évszak, időjárás, a víz hőmérséke, a takarmány tulajdousága, az állat szervezete stb.

Minél több száraz takarmányt fogyaszt az állat, annál több vizre van szüksége, nyárban többre, mint téiben. Az itatás főleg a tej-elkülönítésre hat nagy mérvben, azért tejelő s általában vemhes és oly anyaállatnak, — mely szoptat — lehető bő italt kell adni. Minthogy a nedvanyagképződés az öregkorban mind inkább gyöngül, ezért az apadó körforgást öreg állatoknál tápláló eledellel és bő itatással kell elősegíteni. A munkából kifogott és fölhevült állapotban levő állatot nem szabad azonnal megitatni. Továbbá tisztátlan és főleg poshadt álló vizből nem kell megengedni az itatást. Erőteljes fiatal állatnak a meleg viz káros, ellenben öreg és hizó marhának sikeres a langyos ital; általában minden meleg takarmányozás elősegíti a zsirképződést, de rövidíti a használati tartósságot.

A fennebbieken kívül nem szabad felednünk a takarmányozás mellett szükséges sóadagolást. Az állatok sózásáról más alkalommal bővebben megemlékezünk és e tárgyban szívesen utasítjuk t. olvasóinkat az „Erdélyi Gazda“ 1878. évi 10-ik számában közlött „Só szükséglet az állattenyésztésnél“ című cikkünkre.

Végezetre különös gondunk legyen a takarmányozásnál az állatok folytonos tisztántartására, és bő almozására. Télen a természet alszik, zöld mezők, arany kalászkok nem nyujtanak gyönyört, ilyenkor a gazda szemének nem lehet egyéb öröme, mint meleg istállóiban tisztán tartott, jól táplált állatainak szemlélése.

Gálfi Sándor.

A nemzetközi phylloxera-egyezmény.

A berni kongresszus képviselt államok: Németország, Ausztria és Magyarország, Spanyolország, a Francia-köztársaság, Olaszország, Portugal és a Svájci szövetség, megfontolva a phylloxera növekedő pusztításait s felismerve az európai államok által közösen teendő oly intézkedések szükségét, melyek alkalmasak volnának e rovarnak a már megszállott vidékekbeni terjedését lehetőleg korlátozni s az épen maradt vidékeket a megszállástól megóvni; a Lausanne-ban 1877. évi aug. hó 6-tól 8-ig megtartott nemzetközi phylloxera-congressus tárgyalási eredményeinek figyelembe vételével elhatározták e végből az alábbi egyezményt megkötöni.

1. cikk. A szerződő felek kötelezik magukat illető törvényhozási intézkedéseiket, ha ugyan ezt még eddig nem tették volna akként egészíteni ki, hogy a phylloxera becsempészése és terjedése ellen közösen megindítandó eljárás hatálya biztossítsassék.

Ezen törvényhozásnak különösen intézkednie kell: 1. A szőlők, kertek, tenyészdek és faiskolák felügyeletéről, a phylloxera felismeréére irányzandó vizsgálatok és nyomozásokról, végre a rovar irtása tekintetéből lehetőleg teendő miveletekről. 2. A rovar által megszállott területek határainak határozásáról, mennyiben ez elősdi az egyes államokba újból behurczoltatik vagy tovább terjed. 3. A szőlőnövények, szőlőhulladék és termékek szállításának szabályozásáról, a végből, hogy a betegség terjedése meggátoltassék, egyrészt az egyes államok belsejében a megszállott területek határain túl, másrészt más államokba való behurczolása akadályoztassék. 4. Ezen tárgyak csomagolásának és forgalmának módját, nemkülönbén a meghatározott rendszabályok áthágásai esetében teendő óvintézkedéseket.

2. cikk. A bor, levélzet és ágak nélküli csemege-szőlő, szőlőmagvak, lemetszett virágok, konyhakertészeti termékek, mindennemű magvak és gyümölcsök szabad nemzetközi forgalomba bocsáthatók.

A faiskolák, kertek, üvegházak és narancstenyészdekből kikerült növények, csemeték és egyéb termékek egyik államból a másikba csupán a szerződő határos államok által külön e célra megjelölendő vámhivatali állomásokon át szállíthatók a 3. cikkben körülírt feltételek mellett.

Kiásott szőlőtőkék és száraz szőlővesszők a nemzetközi forgalomból kizáratnak.

Szüretelt szőlő, törköly-keverék és földtrágya, használt ducok és karóknak a határmenti területekben való forgalma a határos államok egyezkedésének tárgyát képezi, fentartatván azonban azon feltétel, hogy a mondott tárgyak rovarleptett területről ne származzanak.

Szőlőnövények, vesszők és dugványok valsmely államba csupán annak bejegyzésével vihetők be, nemzetközi forgalomba azonban csakis a megjelzett vámhivatali állomásokon át és az alább meghatározott csomagolási eljárás feltétele mellett bocsáthatók.

3. cikk. Az első cikk második és harmadik bekezdésében felsorolt tárgyak, mint melyek a nemzetközi forgalomba csupán a megjelölt vámhivatali állomásokon át bocsáthatók, a származási hely hatósága részéről kiállított igazolvánnyal láthatók el, mely bizonyítja:

a) hogy oly területről származnak, mely a phylloxera támadásától ment és mely mint ilyen van kitüntetve az egyes szerződő államok által készített és világlatban tartandó térképen.

b) hogy származási helyükre nem az utolsó időben lettek behozva.

Szőlőnövények, vesszők és dugványok csak fából készült és csavarok segítségével jól lezárt ládákban szállíthatók, melyek a tartalom megvizsgálását s az újbóli lezárást könnyen lehetővé teszik.

A faiskolák, kertek, üvegházak és narancs-tenyészdekből kikerült növények, csemeték és egyéb termékek szorgosan csomagolandók; a gyökerek a földrészekről tökéletesen megtisztítandók; mohába göngyölendők s mindenestre boritékvásonba varrandók, mely semminemű hulladékot át ne bocsásson és a netalán szükséges vizsgálat eszközlését megengedje.

A vámhivatal, mindannyiszor, a midőn szükségesnek ítéli, az állomásra érkezett tárgyakat hivatalos szakértők által megvizsgálta, kik is az esetben, ha a phylloxera jelenléte általuk megállapított, erről jegyzőkönyvet vesznek fel.

Ezen jegyzőkönyv azon államhoz terjesztetik be, melyből a szállítmány származik, a végből, hogy az áthágók annak alapján, az illető állam törvényei szerint perbe vonassanak. Semminemű szállítmány, mely a nemzetközi forgalomnak átadatik, nem tartalmazhat szőlőleveleket.

4. cikk. A vámhivatalok által feltartóztatott oly tárgyak, melyeknek csomagolása az előző cikkben körülírt feltételeknek meg nem felelt, a feladási helyre terelendők vissza, annak költségére, kit megillet.

Azon tárgyak, melyeken a szakértők a phylloxera jelenlétét constatálták, a csomagolási szerekkel együtt, azonnal a helyszínén megégetendők. A szállítási eszközök, melyeken a szállítás történt, haladéktalanul szénkénegoldat vagy más oly szerrel való kezelés folytán, melyet a tudomány hatályosnak ismert fel s az illető állam alkalmazás végett elfogadott, fertőtlenítenendők. Erre nézve minden egyes állam oly rendszabályokat fog megállapítani, melyek a fertőtlenítés szigorú keresztülvitelét biztosítják.

A szerződő államok, működésük közösségét előmozdítandók kötelezik magukat, hogy rendszeresen közölni fogják egymással:

1. E tárgyban kibocsátott törvényeiket és rendeleteiket.

2. Ezen törvények és rendeletek, ugyszintén a jelen egyezmény végrehajtása céljából általuk követett főbb rendszabályokat.

3. Az államok belterületén és határain a phylloxera tekintetéből felállított, különféle közegek jelentéseit egész terjedelemben vagy kivonatban.

4. A phylloxera felfedezési esetét oly helyen, mely előzőleg épnek tartott, a megszállott terület nagyságának és ha lehetséges, a megszállás okainak megjelölésével. (Ezen közlés mindenkor haladék nélkül teendő).

5. Az ép, megszállott és gyanus területek kimutatására készült minden térrajzot.

6. A phylloxera terjedése iránt tett észleleteket oly vidéken, hol az már constatálva lett.

7. A phylloxera-lepett szőlőkben tett tudományos vizsgálatok és gyakorlati tapasztalatok eredményét.

8. Minden olynemű közleményt, mely a szőlőművelésre nézve, a phylloxera szempontjából, érdekel birhat.

Mindezen közlemények az egyes szerződő államok részéről nyilvánosságra is hozandók és ezen közzétett hirdetések az államok között kicserélendők.

6. cikk. A szerződő államok, ha az szükségesnek fog mutatkozni, egy nemzetközi gyűlekezethen képviseltetik magukat, melynek célja leendő megvitatni az egyezmény keresztülvitele körül felmerült kérdéseket és javaslatba hozni azon módosításokat, melyeket a tapasztalás s az előrehaladott tudomány egyaránt ajánlanak. Ezen nemzetközi gyűlekezethez székhelye: Bern.

7. cikk. A megerősítések a jelen egyezmény aláírásától számítandó hat hó alatt, vagy ha lehetséges, előbb is Bernben ki fognak cseréltetni.

Az egyezmény a megerősítések kicserélését követő 15 nap mulva lép hatályba.

Minden állam hozzájárulhat ezen egyezményhez vagy vissza léphet tőle, ha ebbeli szándékát bármikor a svájci szövetség tanácsának bejelenti, mely az egyezmény 6. és 7. cikkének keresztülvitelére nézve, a szerződő államok között, a közvetítő szerepet magára vállalja. —

Gazdasági lapirodalmunk 1879 elején.

1. „Gazdasági lapok,” Budapest, az orsz. magyar gazdasági egyesület saját közlönye, XXXI. évfolyam, szerkeszti Morócz István, megjelenik hetenként egy nagy iven, tagok díjtalanul nyerik, nem tagoknak egész évre 6 ft. —

2. „Erdélyi gazda,” Kolozsvárt, az erdélyi gazdasági egylet hivatalos közlönye, XI. évfolyam, szerkeszti Gammauf Vilmos, megjelenik hetenként egyszer egy iven, tagok díjtalanul nyerik, nem tagoknak egész évre 2 ft. —

3. „A gyakorlati mezőgazda,” Magyar-Óvár VIII. évfolyam, szerkeszti Sporzon Pál, megjelenik havonként háromszor egy nagy iven, ára egész évre 4 ft. —

4. „Földművelési érdekeink,” Budapest, VII. évfolyam, szerkeszti Wagner László, megjelenik hetenként egyszer egy nagy iven, ára egész évre 6 ft. —

5. „Falusi gazda,” Budapest, VII. évfolyam, szerkeszti Wagner László, megjelenik havonként kétszer egy nagy féliven, ára egész évre 2 ft. —

6. „Gazdasági néplap,“ Pécs, a baranyamegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye, V. évfolyam, szerkeszti Liebbald Béni, megjelenik havonként egy iven, ára egész évre 1 frt. —

7. „A nép kertésze,“ Rákos Palota, a községi faiskolák hivatalos közlönye, XXIII. évfolyam, szerkeszti Lukácsy Sándor, ára egész évre 3 frt. — (Több hazai nyelven.)

8. „Erdészeti lapok,“ Budapest, az orsz. erdészeti egyesület közlönye, XVIII. évfolyam, szerkeszti Bedő Albert, havonként egy füzet, rendes és alapító tagoknak ingyen, nem tagoknak egész évre 8 frt. —

9. „Borászati lapok,“ Budapest, VI. évfolyam, szerkeszti Molnár István, megjelenik havonként kétszer egy iven, ára egész évre 3 frt. —

10. „Gallus,“ Budapest, baromfityenyésztési és nyúlászati közlöny, III. évfolyam, szerkeszti Grubicy Géza, megjelenik minden hó 15-én egy iven, ára egész évre 3 frt. —

11. „A magyar méh,“ Buziás, a dél-magyarországi méhészegylet szakközlönye, III. évfolyam, szerkesztik Grand Miklós és Kovács István, megjelenik havonként egyszer egy iven, tagok ingyen nyerik, nem tagoknak egész évre 2 frt. —

12. „Gazdasági mérnök,“ Budapest, III. évfolyam, szerkeszti Gonda Béla, megjelenik havonként kétszer egy iven, ára egész évre 6 frt. —

13. „Veterinarius,“ Budapest, II. évfolyam, szerkeszti Dr. Nádaszky Béla, megjelenik havonként kétszer egy iven, ára egész évre 4 frt. —

14. „Kertészeti füzetek,“ Budapest, a gyümölcs- és konyhakertészet közlönye, II. évfolyam, szerkeszti Mauthner Ödön, megjelenik havonként egy füzet, ára egész évre 3 frt. —

15. „Wochenblatt für Land- und Forstwirtschaft“ Budapest, X. évfolyam, szerkeszti Wohl Ágoston, megjelenik hetenként egyszer egy iven, ára egész évre 4 frt. —

16. „Landwirtschaftliche Blätter für Siebenbürgen,“ Medgyes, az erdélyi szász gazdasági egyesület közlönye, VII. évfolyam, szerkeszti Wilhelm H., megjelenik havonként egy iven, ára egész évre 1 frt. —

17. „Economista,“ Balázsfalva, VII. évfolyam, szerkeszti Popu István, megjelenik havonként kétszer egy iven, ára egész évre 4 frt. —

— Megszűnt a „Haladó gazda“ komárommegyei gazdasági vándortanár, Molnár Lajos, talpraesett lapja.

Naptárirodalom.

1. Gazdasági zseb-naptár az 1879-ik évre. XIX. évfolyam. Szerkesztő-tulajdonos Kodolányi Antal. Melléklete „Magyar gazdák évkönyve“ II. évfolyam. Ára zsebnaptárral együtt 2 frt. Budapest Eggenbergerféle könyvkereskedés (Hoffmann és Molnár.)

A várva várt kedves vendég ezuttal is beköszöntött, még pedig szép szokása szerint ismét többet hozott, mint a tavaly; a mennyiben „Évkönyv“ című érdekes melléklete kilencz nagyon talpraesett eredeti cikket közöl, ehhez sorakozik azután a 8 év óta folytatott szemle „A legújabbban felmerült elvek, tapasztalatok és ezeknek eredményei,“ végül a gazdasági egyesületek, uradalmak és tanintézetek cím- és névsorát találjuk, mely szintén tetemesen ki van bővitve. —

* * *

2. Jegyzék-napló gazdák számára 1879-re. VII. évfolyam, szerkeszti Wagner László, Budapest Légrády testvérek. Melléklete: Gazdasági és erdészeti czimtár. Ára a kétőnek együtt 1 frt 20 kr.

Berendezésében némileg eltér a fentebb említettől (főleg azáltal, hogy minden napnak hosszát hasábozott féloldalt szentel), I. részében a szokásos táblázatokat és hasznos tudnivalókat tartalmazza, a II. rész pedig a nagy gonddal szerkesztett gazdasági és erdészeti czimtárt foglalja magában, külön cikkeket vagy szemléket e naptár nem hoz, kiállítása szolid és csinos. —

* * *

A „Magyar polgár“ nagy naptára 1879. Kiadja és szerkesztette K. Papp Miklós, X. évfolyam. Ára 60 kr.

A szokott naptári részt érdekes szépirodalmi ismeretterjesztő cikkek követik; végre a magyar birodalom tisztí czimtára, különös tekintettel az erdélyrészi viszonyokra, a kolozsvári kalauz és a Királyhágón innen eső vásárok betűsoros jegyzéke egészítik ki e naptár gazdag tartalmát. —

Személyi hir.

Szentkirályi Ákos, a kassai m. kir. gazd. tanintézet segédtanára és lapunk nagyon tisztelt munkatársa, ugyancsak Kassára rendes tanárrá neveztetett ki. —

Meghívás.

Az erdélyi gazdasági egylet igazgató választmánya 1879-ik évi január hó 6-án hétfőn délután 3 órakor rendkívüli ülést tart az egyleti irodában, főtér 36. sz. első emelet, melyre a t. tagok czennel tiszteletteljesen meghivatnak.

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS

Hirdetések.

Pénz-kölcsönök

a birodalom bármely részében telekkönyvezett földbirtokra 1000 frttól kezdve bármily magas összegig, 5 vagy 6% kamat mellett törlesztésre és 5000 frton felülieket még előnyösebb feltételek mellett gyorsan eszközölk.

Bekebelezett terhek kifizetését szintén eszközölk.

Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál

(2.) (1-52.) **Voith Gergely,**

Kolozsvárt, Páris-utca 19-ik sz. sajtóház.

(Értekezhetni posta útján, vagy személyesen naponta d. u. 1-4 óráig.)

Figyelmeztetés.

(1)

(1-52.)

A t. cz. közönség becses figyelmét felhívjuk, miszerint tűz- és jégkár elleni biztosításokat, ugy az ember életére, különféle módozatokban tehető biztosítási ajánlataikat, közvetlen a főügynökségnél, vagy az illető al-ügynök uraknál eszközölni, respective foganatosítani sziveskedjenek.

A kockázások szigorú felügyelet alatti elvállalása és az ügy pontos kezelése — azon üdvös és bizalmat gerjesztő — eredményt mutatják fel, hogy a károk szabályszerű és gondossággal párosult megtérítése mellett — a részvényesek évenként — mindig jelentékeny osztalékban részesíttetnek.

A részvények jelenlegi értéke 2200 frt, noha a kifizetett összeg csak 315 frt.

Az első magyar általános biztosító társaság
kolozsvári főügynöksége.

Piaci árak.

A heti vásár		Egy hectoliter (=70 kupa)						100 kilo		1 köbméter	1 kilo
hely	napja	tiszta buza	felegy buza	rozs	árpa	zab	törökbuza	széna	szalma	tüzifa	marhahús
á r a k r a j o z á r o k b a n											
Hosztercze		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brassó		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Csik-Szereda		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Décs	dec. 31	780	660	360	—	150	240	300	100	200	32
Déva		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Erzsébetváros		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fogaras		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
K.-Fehérvár		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gy.-Sz.-Miklós	dec. 29	800	700	400	330	175	400	160	40	—	30
Kolozsvár	jan. 2	435	345	345	—	150	270	190	200	300	42
M.-Vásárhely		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nagy-Enyed		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
N.-Szécheny	dec. 31	560	460	340	400	190	300	180	100	320	40
Segesvár		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
S.-Sz.-György	dec. 30	630	600	400	300	220	390	280	150	350	28
Szamosújvár		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sz.-Régen	dec. 26	500	350	357	275	160	262	180	80	300	34
Sz.-Udvarhely	dec. 31	600	450	400	—	200	350	180	40	200	28
Torda		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
V.-Hunyad		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Mellékletek

100 darabonként 1 forint 40 kr-ával számíttatnak.

A hirdetés szövegét a t. megrendelők minden külön díj nélkül teljes szerint akarhányszor változtatathatják.

Az „Erdélyi gazda“ hirdetési díjszabályzata.

A kívánt tér megnevezése	1 1-3 1-6 1-12 1-18 1-24 1-30 1-36 1-42 1-52									
	széri hirdetésnél									
	fizetendő forint									
¹⁰ / ₁₆ v. egész oldal	7	20	35	65	95	120	140	160	190	210
⁸ / ₁₆ v. fél „	4	10	18	33	49	60	70	80	90	105
⁴ / ₁₆ v. negyed „	3	6	9	17	24	30	35	40	45	53
² / ₁₆ v. nyolczad oldal	2	3	5	9	12	15	18	20	23	27
¹ / ₁₆ v. tizenhatod „	1	2	3	5	6	8	9	10	12	14

Ezenkívül 30 kr. bélyegdíj annyiszor, a hányszor a hirdetés megjelenik.

Egyletünk t. tagjai és lapunk t. előfizetői

25% vagyis egy negyedrészt engedményben részesülnek ha hirdetésük beküldésekor tagsági vagy előfizetői minőségükre hivatkoznak.